

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

Mahkeme İçtihadına İlişkin Bilgi Notu

Sayı 182

Şubat 2015

Mahkeme'nin İçtihat Bilgi ve Yayınlar Dairesi tarafından derlenen bu Bilgi Notu, Yazı İşleri Müdürlüğü'nün özel ilgi arz ettiğini düşündüğü söz konusu dönem süresince incelenen dava özetlerini içermektedir. Bu özetlerin, Mahkeme üzerinde bağlayıcılığı bulunmamaktadır. Geçici versiyonunda, özetler normalde ilgili davanın dilinde hazırlanmakta olup, nihâî tek-dil versiyonu sırasıyla İngilizce ve Fransızca olarak çıkmaktadır. Bilgi Notu, <www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=caselaw/analysis&c=>adresinden indirilebilmektedir.

HUDOC veritabanına, Mahkeme'nin internet sayfası (<<http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/>>) üzerinden ücretsiz ulaşılabilir. Veritabanı, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin içtihadına (Büyük Daire, Daire ve Komite kararları, kabul edilebilirlik kararları, tebliğ edilen davalar, istişarî görüşler ve İçtihat Bilgi Notu'ndan hukuk özetleri), Avrupa İnsan Hakları Komisyonu'na (kararlar ve raporlar) ve Bakanlar Komitesi'ne (kararlar) erişim sağlamaktadır.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi

(Avrupa Konseyi)

67075 Strasbourg Cedex

France

Tel : 00 33 (0) 3 88 41 20 18

Fax : 00 33 (0) 3 88 41 27 30

publishing@echr.coe.int

www.echr.coe.int

MADDE 3

İnsanlık dışı ve aşağılayıcı muamele

Etkili soruşturma

Ruh ve sinir hastalıkları hastanesinde 15 saat boyunca gereksiz yere fiziksel kısıtlama yapılması ve kötü muamele iddialarına ilişkin soruşturma yapılmaması: *iblal*

M.S. / Hırvatistan (no. 2) – 75450/12

19.2.2015 tarihli Karar [I. Bölüm]

(Bk., aşağıda 5. madde)

Aşağılayıcı muamele

Ağır engelli hükümlüye psikoterapi sağlanmaması ve sağlık hizmetlerine yetersiz erişim: *iblal*

Helbal / Fransa – 10401/12

19.2.2015 tarihli Karar [V. Bölüm]

Olaylar – 2006 yılından beri belden aşağısı felç olan ve dışkısını ve idrarını tutamayan başvuran şu anda otuz yıl olan hapis cezasını çekmektedir. 2010 yılının Ağustos ayında, cezaların infazından sorumlu hâkime, sağlık gerekçeleriyle cezasının askıya alınması talebiyle başvurmuştur. Başvuran, cezaevi ortamının engeline uygun olarak düzenlenmediği ve bu nedenle sadece tekerlekli sandalyeyle hareket edebildiği, duş almak için başka bir hükümlünün yardımına ihtiyaç duyduğu ve gördüğü psikoterapinin yetersiz olduğu konularında şikâyetçi olmuştur. 2011 yılının Şubat ayında cezaların infazından sorumlu mahkeme söz konusu başvuruyu reddetmiş ve iki mutabık sağlık raporunu dikkate alarak başvuranın sağlığının cezaevinde kalmasına

elverişli olduğuna karar vermiştir. Ancak mahkeme, cezaevinin başvuranın ihtiyaçlarına göre düzenlenmediğini ve var olan düzenin iyileştirilmesi gerektiğini gözlemlemiştir. Başvuranın söz konusu karara itirazı reddedilmiştir.

Hukuksal Değerlendirme – Madde 3: Başvuran, kendisini büyük oranda tekerlekli sandalyeye mahkûm eden bir engele sahip olduğundan – zaman zaman bastona veya yürüme desteğine dayanarak yürüyebilmesine rağmen – söz konusu şikâyetler, tutukluluğun zorluklarına ilişkin olarak engelleri yüzünden yaşadıkları zorluklar dikkate alınarak Devlet'in engelli bireylerin bakımını sağlama görevinin düzenlendiği ilkeler ışığında incelenmelidir.

Başvurana cezaevinde sağlanan bakımın niteliğine ve özellikle ulusal makamların başvuranın ihtiyaç duyduğu iyileştirici tedavinin sağlanması ve durumunda düzelme olanağı tanınması için kendilerinden makul olarak beklenebilecek bütün adımları atıp atmadığı meselesi kapsamında, cezaevinde üç yıl boyunca hiçbir psikoterapi sağlanmamıştır. Bu dönem boyunca, doktorların başvuranın uzmanlarca tedavi edilmesi gerektiğine yönelik ısrarlı tavsiyelerine rağmen, belirli hiçbir tedbir alınmamış ve başvuranın durumuna uygun psikoterapi tedavisi alması için hiçbir adım atılmamıştır. Ailesinden uzak olduğu gerekçesiyle nakledilme talebinde bulunmayan başvuranın tutumu, cezaevi ve sağlık merkezi yetkililerinin faaliyetsiz kalmalarını gerekçelendirmek için yeterli değildir.

Sağlık hizmetlerine ve özellikle duş kabinlerine erişim ve tutukluluk koşullarına ilişkin olarak,

başvuran, hücrenin dışında oldukları ve tekerlekli sandalyeyle erişime müsait olmadığından, söz konusu hizmetlerden yardım almaksızın faydalanamamaktadır. Ayrıca, başvuranın durumu dikkate alındığında, günlük işlerinde kendisine yardımcı olması için görevlendirilen hükümlünün başvurana yıkanması için yardım etmesi gerekmektedir. Bu durum, Cezaevleri Tetkik Kurulunca kabul edilemez olarak nitelendirilmiştir. 2009 yılında bütün engelli hükümlülerin yardımcılarını kendilerinin seçmesine olanak sağlayan bir hükmün yürürlüğe girmesine rağmen, ilgili kriterin mevcut davaya uygulandığı farz edilse bile, söz konusu tedbir, başvuranın dışkısını ve idrarını tutamaması, mahremiyet yokluğu ve kendisine yardımcı olması için hükümlü bir başka arkadaşının görevlendirileceği gerekçeleriyle duş almakta zorlanan başvuranın ihtiyaçlarını gidermek için yeterli değildir. Söz konusu yardım, sağlık uzmanlarının bakımına ek olarak sağlanmamıştır ve başvurana yardım etmesi için görevlendirilen hükümlü, engelli bir kişiye yardımcı olmak için gerekli eğitimi almamıştır. Bu bağlamda, Mahkeme, başvurana hükümlü bir arkadaş tarafından yardım edildiğinde, bu başvuranın özel ihtiyaçlarının karşılandığı anlamına gelmediğine veya bu kapsamda Devlet'in Sözleşme'nin 3. maddesi uyarınca yükümlülüklerini yerine getirmeyeceğine hükmetmiştir.

Özet olarak, başvuranın devam eden tutukluluk hali tek başına Sözleşme'nin 3. maddesine uygundur, ancak yerel makamlar başvuranı söz konusu hükme aykırı bir şekilde muamele görmesinden korumak için ona gerekli bakımı sağlamamışlardır. Başvuranın ağır engelli olduğu

ve hem dışkısını hem de idrarını tutamadığı göz önüne alındığında, iyileştirici tedavi olmadan tutuklu bulunduğu süre boyunca yalnızca hükümlü arkadaşının yardımıyla duş alabilmesi, başvuranın, tutukluluğun kaçınılmaz sıkıntılarının üzerinde bir zorluk yaşamasına neden olmuştur. Söz konusu koşullar, 3. maddeye aykırı olarak aşağılayıcı muameleye neden olmuştur. Yetkililerin başvuranı aşağılamak veya küçük düşürmek niyetiyle hareket ettiklerine işaret eden hiçbir gösterge olmaması varılan sonucu değiştirmemektedir.

Sonuç: ihlal (oy birliğiyle).

Madde 41: Manevi tazminat olarak 7.000 avro verilmesine karar verilmiştir.

İnsanlık dışı ve aşağılayıcı ceza

Dışişleri Bakanı'nın serbest bırakma yetkisinin kesinleşmesinin ardından devam eden müebbet hapis cezası: *ihlal yok*

Hutchinson / Birleşik Krallık – 57592/08

3.2.2015 tarihli Karar [IV. Bölüm]

Olaylar – Nitelikli hırsızlık, tecavüz ve üç cinayet suçlarını işlediği gerekçesiyle 1984 yılının Eylül ayında başvuran, önerildiği şekilde minimum 18 yıllık bir tarifeye ömür boyu hapis cezasına mahkûm edilmiştir. 1994 yılının Aralık ayında, Dışişleri Bakanı başvuranı müebbet hapis cezasına mahkûm etmeye hükmettiği konusunda bilgilendirmiştir. Ceza Yargılaması Kanunu'nun 2003 yılında yürürlüğe girmesinin ardından, başvuran minimum hapis cezasının gözden geçirilmesi için başvurmuştur. 2008 yılının Mayıs ayında Yüksek Mahkeme, işlenen suçların

ciddiyeti göz önüne alındığında söz konusu karardan sapmak için hiçbir neden olmadığına hükmetmiştir. Başvuranın temyiz başvurusu 2008 yılının Ekim ayında Temyiz Mahkemesi tarafından reddedilmiştir.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne yaptığı başvurusunda, başvuran serbest bırakılma olanağı olmazsınız ömür boyu hapis cezasına mahkûm edilmesinin Sözleşme'nin 3. maddesini ihlal ettiğini ileri sürmüştür.

Hukuksal Değerlendirme – Madde 3: Dava, Dışişleri Bakanı'nın 2003 yılında yürürlüğe giren Ceza Yargılaması Kanunu'nun 30. maddesi uyarınca ömür boyu hapis cezasına mahkûm edilen bir hükümlüyü serbest bırakma yetkisinin, başvuranın mahkûm edildiği ömür boyu hapis cezasını yasal ve etkili bir şekilde azaltılabilir kılmaya yeterli olup olmadığı konusuna ilişkindir. *Vinter ve Diğerleri / Birleşik Krallık* davasında, (hükümlünün ölümcül hastalığı veya fiziksel bir engeli olduğunda serbest bırakılabileceğini düzenleyen) Belirsiz Cezalar Kılavuzu'nun 12. Bölümü, 30. maddenin sağladığı yetkinin Sözleşme'nin 3. maddesine uygun şekilde uygulanıp uygulanamayacağı konusunda belirsizlikler içerdiğinden, Büyük Daire, kanunda belirsizlik olduğuna karar vermiştir. Ek olarak, Kılavuz'da değişiklik yapılmaması, ömür boyu hapis cezasına mahkûm edilen hükümlülerin, Dışişleri Bakanı'nın 30. madde uyarınca yetkilerini kullanmasına cevaz verecek istisnai koşulların sadece bir kısmını karşılayabilmeleri anlamına gelmektedir.

Ancak, Temyiz Mahkemesi, *Vinter ve Diğerleri* kararında detaylı olarak açıklanan endişelere ilişkin cevapları açıkça dile getirdiği bir karar

vermiştir. *R. / Newell; R / McLoughlin*¹ kararında, Yüksek Mahkeme, iç hukukta Dışişleri Bakanı'nın 30. madde uyarınca yetkisini Sözleşme'nin 3. maddesine uygun olarak kullanmak zorunda olduğu açık bir şekilde ifade edildiğinden, Kılavuz'un değiştirilmemesinin sonucu değiştirmediğine karar vermiştir. Ömür boyu hapis cezasına mahkûm edilen bir suçlu, cezası başladıktan sonra “istisnai koşulların” ortaya çıktığını kanıtlarsa, Dışişleri Bakanı söz konusu istisnai koşulların mazeret nedeniyle serbest bırakmayı gerekçelendirip gerekçelendirmediğini incelemelidir. Kılavuz'da yer alan politika göz önüne alınmaksızın, Dışişleri Bakanı bütün ilgili koşulları Sözleşme'nin 3. maddesine uygun olarak incelemelidir. Genel hukuk uyarınca uygulanan usule göre, Dışişleri Bakanı'nın bütün kararları, her bir davanın kendine has koşullarına göre gerekçelendirilmeli ve adli denetime tabi tutulmalıdır. Böylece, “istisnai koşullar” ve “mazeret nedeni” terimlerinin anlamları açıklanacaktır. Bu nedenle, Temyiz Mahkemesi'nin kararında, yerel mahkeme ömür boyu hapis cezasına mahkûm edilen bir hükümlüye, cezanın artık gerekçeli olmadığı anlamına gelen istisnai durumlarda, serbest bırakılma umudunu ve olasılığını sağlamıştır.

Burada olduğu gibi, ulusal mahkeme iç hukukun açıklığını ve hukuki duruşunu net bir şekilde dile getirilmiş olması göz önüne alındığında özellikle Mahkemece belirtilen şüpheleri ele aldığına, Mahkeme, yerel mahkemelerin iç hukuka ilişkin yorumlarını kabul etmelidir.

¹ *R. / Newell; R / McLoughlin* [2014] EWCA Crim 188.

Sonuç: ihlal yok (bir oya karşı altı oy).

(Bk., *Vinter ve Diğerleri / Birleşik Krallık* [BD], 66069/09, 130/10 ve 3896/10, 9 Temmuz 2013, 165 sayılı Bilgi Notu).

Etkili soruşturma

Hükümet'in hakkında tek taraflı deklarasyon verdiği cezai yargılama işlemlerinin tekrar başlatılmasının reddedilmesi: *Büyük Daire lehine feragat*

Jeronovics / Letonya – 44898/10

[IV. Bölüm]

1998 yılında başvuran, itirafta bulunması için polis memurları tarafından kötü muameleyle maruz kaldığı iddiasına ilişkin olarak ceza davası açmıştır. Söz konusu dava düşmüştür. 2001 yılında başvuran, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne başvurarak (no. 547/02), diğerleri arasında (*inter alia*) kötü muamele ve etkili soruşturma eksikliği konularında şikâyetçi olmuştur. Söz konusu şikâyete ilişkin olarak, Hükümet, 3. maddenin ihlal edildiğini kabul eden tek taraflı bir deklarasyon sunmuş ve başvurana tazminat ödemeye karar vermiştir. Sonuç olarak, başvuru, tek taraflı deklarasyon ile sonuçlanarak kayıttan düşürülmüştür. 2010 yılında, yetkililer, Hükümet'in tek taraflı deklarasyonunun ilgili iç hukuk çerçevesinde yeni ortaya çıkmış bir kanıt olarak değerlendirilemeyeceğine karar verdikten sonra, başvuranın polis memurları tarafından kötü muameleyle maruz kaldığı iddialarına ilişkin olarak cezai yargılama işlemlerinin tekrar başlatılması talebini reddetmişlerdir.

Mevcut başvuruda, başvuran özet olarak, Hükümet'in 3. maddenin ihlal edildiğini kabul

etmesine rağmen, Devlet yetkililerinin polis memurları tarafından maruz bırakıldığı kötü muameleyle ilişkin, yeterli bir soruşturma yürütmedikleri konusunda şikâyetçidir.

Dava, Sözleşme'nin 3. ve 13. maddeleri uyarınca tebliğ edilmiştir. 3 Şubat 2015 tarihinde, Mahkeme'nin bir Dairesi, Büyük Daire lehine yargılama yetkisinden feragat etmiştir.

Sınır dışı etme

Dublin II Tüzüğü uyarınca bakmakla yükümlü kimsesi olmayan genç bir kişinin İtalya'ya gönderilme isteği: *kabul edilemez*

A.M.E. / Hollanda – 51428/10

13.1.2015 tarihli Karar [III. Bölüm]

Olaylar – Somali vatandaşı olduğunu iddia eden başvuran, yaklaşık 200 kişilik bir grupla birlikte 2009 yılının Nisan ayında İtalya'ya girmiştir. Bir sonraki gün, yerel polis, başvuranın parmak izlerini almış ve Avrupa Birliği topraklarına yasadışı yollardan girdiğini kaydetmiştir. Daha sonra başvuran, sığınmacıların kabul edildiği merkeze nakledilmiş, burada başvuran uluslararası korunma talebinde bulunmuş ve İtalya'da ek koruma sağlayan üç yıl boyunca geçerli oturma izni almıştır. 2009 yılının Mayıs ayında, kabul merkezinden ayrılmış ve aynı yıl Ekim ayında Hollanda'ya iltica başvurusunda bulunmuştur. 2010 yılının Nisan ayında Hollandalı yetkililer, İtalyan yetkililerden Dublin II Tüzüğü² uyarınca başvurunu geri almalarını

² Bir üçüncü ülke vatandaşı tarafından Üye Devletlerden birinde yapılan bir sığınma başvurusunun incelenmesinden sorumlu Üye Ülkenin belirlenmesine yönelik kriter ve mekanizmaların

talep etmişlerdir. İtalyan yetkililer, söz konusu talebe iki hafta içinde cevap vermediklerinden, talebi açıkça kabul ettikleri düşünülmüştür.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne yaptığı başvuruda başvuran, sığınmacılara kabul, bakım ve hukuki yardım olanakları sağlanmadığından kötü yaşam koşullarına maruz kalma tehlikesi olduğundan, İtalya'ya gönderilmesinin Sözleşme'nin 3. maddesini ihlal ettiği konusunda şikâyetçi olmuştur.

Hukuksal Değerlendirme – Madde 3: *Tarakbel* davasında altı küçük çocuğu olan bir aileden oluşan başvuruların aksine, başvuran bakmakla yükümlü olduğu kimsesi olmayan genç ve sağlıklı bir erkektir. Dublin II Tüzüğü uyarınca İtalya'ya gönderilmesine ilişkin olarak, Hollandalı yetkililer, İtalyan yetkililere sığınmacıların nasıl ve ne zaman gönderilmeleri gerektiği konusunda danışılmasına karar vermiş ve ilke olarak üç iş günü içinde cevap verilmesi istenen bir yazı göndermişlerdir. Ayrıca, İtalya'da sığınmacıların durumu, *M.S.S.* kararının verildiği zamanda Yunanistan'daki mevcut durumla karşılaştırılmaz. İtalya'da bulunan kabul düzenlemelerinin genel durumu tek başlarına, sığınmacıların söz konusu ülkeye gönderilmelerine engel teşkil etmemektedir. Bu nedenle, İtalya'ya geldikten sonra İtalyan yetkililerce maruz bırakıldığı muamele göz önüne alınarak, başvuran, İtalya'ya geri gönderildiği takdirde, maddi, fiziksel veya psikolojik açıdan, 3. madde kapsamına girecek ölçüde ağır zorluklarla karşılaşma riskinin yeterince gerçek ve yakın olduğunu kanıtlamamıştır. İtalya'da başvuranın

belirlendiği 18 Şubat 2003 tarihli (EC) 343/2003 sayılı Konsey Tüzüğü (Dublin II Tüzüğü)

sığınmacılara ayrılan mevcut kaynaklardan faydalanamayacağına veya zorluk yaşadığında İtalyan yetkililerin gereğince yardımcı olmayacaklarına işaret eden hiçbir kanıt bulunmamaktadır.

Sonuç: kabul edilemez (açıkça dayanaktan yoksun).

(Bk., *Tarakbel / İsviçre* [BD], 29217/12, 4 Kasım 2014, 179 sayılı Bilgi Notu; ve *M.S.S. / Belçika ve Yunanistan* [BD], 30696/09, 20 Ocak 2011, 137 sayılı Bilgi Notu; ayrıca bk., “Dublin” davalarına ilişkin Tematik Bilgi Notu)

MADDE 5

Madde 5 § 1 (e)

Akli dengesi yerinde olmayan kişiler _____

Başvuranın akıl ve sinir hastalıkları hastanesinde tutulmasına ilişkin yargılama işlemlerinde etkili avukat yardımı sağlanmaması: *ihlal*

M.S. / Hırvatistan (no. 2) – 75450/12

19.2.2015 tarihli Karar [I. Bölüm]

Olaylar – 2012 yılında, başvuran ağır bel ağrısı şikâyetiyle hastanenin acil servisine gitmiştir. Bel ağrısı ve psikiyatrik bozukluğu teşhisiyle, isteği dışında psikiyatri kliniğine alınmış, kimsenin olmadığı bir odada bulunan yatağa zorla bağlanmış ve bir sonraki sabaha kadar bu şekilde tutulmuştur. Yerel mahkeme daha sonra, başvuranın taburcu olma talebine ve klinikte kötü muameleyle maruz kaldığı iddialarına rağmen, üç yargıçtan oluşan bir heyetin onadığı bir kararla klinikte tutulmaya devam edilmesine

hükmetmiştir. Başvuran, zorla tedavi altına alındıktan bir ay sonra taburcu edilmiştir.

Hukuksal Değerlendirme – Madde 3

(a) *Usulü yönünden* – Hem başvuran hem de kız kardeşi, başvuranın isteği dışında hastanede tutulduğu sırada kötü muameleyle maruz kaldığı konusunda hastane yönetimine yazılı olarak şikâyetinde bulunmuşlar ve tedavi ve 15 saat boyunca fiziksel olarak kısıtlanmasının sonucunda yaşadığı acı hakkında detaylı bilgi vermişlerdir. Sağlık belgeleriyle destekledikleri iddiaları, kötü muamele iddialarını da kapsamaktadır. Bu da yetkililerin etkili resmi bir soruşturma yürütme yükümlülüklerini ortaya çıkartmaktadır. Ancak, şikâyetler yerel mahkemelerce incelenmemiş veya soruşturma için diğer yetkili makamlara iletilmemiştir.

Sonuç: ihlal (oy birliğiyle)

(b) *Esas yönünden* – Hastanelerde ve özgürlükten mahrum edici bütün diğer yerlerde psikolojik veya akıl hastalıkları olan hastalara uygulanan kapatma veya zorlayıcı/rızaları olmadan uygulanan diğer tedbirler hakkında yasal standartlara ilişkin gelişmeler, söz konusu tedbirlerin son çare olarak ve hastaya ve başkalarına gerçek ve yakın bir zararı önlemenin tek yolu olduklarında uygulanmalarını gerektirmektedir. Söz konusu tedbirlerin kullanımı, kesin gereklilik ve orantılılık gerekliliklerine uyulduğunu ve diğer bütün makul seçeneklerin hastaya ve başkalarına zarar gelmesi tehlikesini bertaraf etmediğine ilişkin yeterli gerekçeleri ve yeterli usulü korumayı sağlayan yeterli güvencelerle istismara karşı orantılı olmalıdır. Ayrıca, ilgili tedbirlerin söz konusu

amaç için kesin olarak gerekli sürenin üzerinde uygulanmadığı gösterilmelidir.

Mevcut davada, başvuranın sağlık kayıtları, kendisine veya başkalarına karşı gerçek ve yakın bir tehdit oluşturduğuna veya agresif olduğuna işaret etmemektedir. Sağlık sorunlarıyla ilgili tutarlı bilgi vermemiş olması, fiziksel kısıtlama tedbirinin uygulanmasını gerekçelendiremez. Alternatif yolların denendiğini ve fiziksel kısıtlamanın son çare olarak kullanıldığını veya söz konusu tedbirin ilgili koşullar altında gerekli ve orantılı olduğunu göstermemektedir. Son olarak, Mahkeme, başvuranın durumunun, fiziksel kısıtlamaya maruz kaldığında, etkili ve yeterli bir şekilde takip edildiği konusunda tatmin olmamıştır. Bu nedenle, başvuranın maruz kaldığı kötü muamele, insanlık dışı ve aşağılayıcı muamele teşkil etmektedir.

Sonuç: ihlal (oy birliğiyle)

Madde 5 § 1 (e): Yerel mahkeme, zorla kapatılmasına ilişkin yargılama işlemlerinde başvuranı temsil etmesi için bir avukat görevlendirmiştir. Ancak avukat, başvuranla görüşmemiş ve hukuki danışmanlıkta bulunmamış, adına savunma yapmamış ve duruşma sırasında pasif bir izleyici olarak hareket etmiştir. Hukuki danışmanlık sağlamayan bir avukatın görevlendirilmesi, “akli dengesi yerinde olmadığı” gerekçesiyle özgürlüğünden mahrum bırakılan kişilere gerekli “avukat yardımını” sağlamış olmamaktadır. Engeli olan kişilerin bir avukat tarafından etkili bir şekilde temsil edilmeleri, yetkili yerel mahkemelerce atanan avukatların ilgili kişileri nezaret altında tutmaları görevini kapsamaktadır. Avukatın ihmalinin farkında olmalarına rağmen, yerel makamlar,

başvuranın etkili avukat yardımından faydalanması için gerekli tedbirleri almamışlardır. Ayrıca, yargılama işlemlerini yürüten yargıç, başvuruyu hastanede ziyaret etmesine rağmen, hakları konusunda bilgilendirmek veya duruşmaya katılma olanağını değerlendirmek gibi başvuranın adalete etkili erişimini sağlamak için uygun hiçbir düzenlemede bulunmamıştır. Bu kapsamda, başvuranın duruşmaya kabul edilmemesi için herhangi bir geçerli gerekçe bulunmamaktadır. Başvuranın isteği dışında hastaneye yatırılmasına ilişkin usulü işlemlerde birçok eksiklik olduğu göz önüne alındığında, Mahkeme, yerel makamların 5. madde uyarınca usulü gereklilikleri yerine getirmediikleri sonucuna varmıştır.

Sonuç: ihlal (oy birliğiyle)

Madde 41: tazminat talebinde bulunulmamıştır.

(Bk., ayrıca M.S. / Hırvatistan, [36337/10](#), 25 Nisan 2013; Bures / Çek Cumhuriyeti, [37679/08](#), 18 Ekim 2012. Bk, ayrıca, [Ruh Sağlığı ve Engelli Kişilere](#) ilişkin Tematik Bilgi Notları)

MADDE 6

Madde 6 § 1 (medeni)

Medeni haklar ve yükümlülükler

Adil yargılanma

Yüksek Mahkeme tarafından istisnai temyiz başvurusu reddedilirken, AİHM kararının büyük ölçüde keyfi olarak yorumlanması:

Madde 6 § 1 uygulanabilir; ihlal

Bochan / Ukrayna (no. 2) – 22251/08

05.02.2015 tarihli karar [BD]

Olaylar – Başvuran, yerel mahkemeler önünde tapuyu üzerine alma konusunda uzun, ancak sonucunda başarısız olduğu bir davaya dâhil olmuştur. 2001 yılında, yerel mahkemeler önünde gerçekleşen yargılamaların adil olmadığı hususunda şikâyetle bulunarak, AİHM'e başvurmuştur. 3 Mayıs 2007 tarihli kararda (Bochan / Ukrayna, [7577/02](#)), Mahkeme, yerel mahkeme kararlarının, bağımsızlık ve tarafsızlık, hukuki kesinlik ve yeterli gerekçe sunma gibi, Sözleşme'nin 6 § 1 maddesi kapsamındaki adil yargılanmaya ilişkin güvencelere uygun davranılmadığı işlemler sonucunda verildiği gerekçesiyle; Sözleşme'nin 6 § 1 maddesinin ihlal edildiğini tespit etmiştir. Manevi tazminata ilişkin olarak başvurana 2.000 avro ödenmesine hükmetmiştir.

Başvuran AİHM'in vermiş olduğu karara dayanarak, "istisnai durumlar ışığında temyiz" ("istisnai temyiz") başvurusunda bulunmuştur. Temyiz başvurusunda, Ukrayna Yüksek Mahkemesi'ne, yerel mahkemelerin kararlarının

bozulması ve taleplerinin bütünüyle kabul edilmesi isteminde bulunmuştur. Yüksek Mahkeme 2008 yılının Mart ayında, yerel mahkemelerce verilen kararların yerinde ve dayanaklı olduğunu tespit ederek, itirazı reddetmiştir. Haziran 2008'de de başvuran tarafından bir kez daha gerçekleştirilen istisnai temyiz talebinin kabul edilemez olduğunu beyan etmiştir.

Başvuran mevcut davada AİHM önünde gerçekleştirdiği başvurusunda, Sözleşme'nin 6 § 1 maddesi ve Sözleşme'ye Ek 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesi kapsamında, Yüksek Mahkeme'nin temyiz başvurusunu reddederken, AİHM'in 3 Mayıs 2007 tarihli kararında yer alan tespitleri göz önünde bulundurmadığı konusunda şikâyetçi olmuştur.

Hukuki değerlendirme – Madde 6 § 1: Mahkeme, üç hususu belirlemek durumunda kalmıştır: (a) Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi'nin 3 Mayıs 2007 tarihli kararının icrasını halen denetlediği göz önüne alındığında; Sözleşme'nin 46. maddesinin, başvuranın şikâyetlerinin Mahkeme tarafından incelenmesini engelleyip engellemediği, (b) başvuranın istisnai temyiz başvurusuna ilişkin olarak iç hukukta gerçekleşen yargılamaların Sözleşme kapsamındaki güvenceleri etkileyip etkilemediği ve eğer durum böyleyse (c) Sözleşme'nin 6 § 1 maddesi kapsamındaki gerekliliklerin yerine getirilip getirilmediği.

(a) *46. maddenin, Mahkeme'nin şikâyetleri incelemesini engelleyip engellemediği hakkında* – Büyük Daire, [Bakanlar Komitesi'nin](#), Mahkeme kararlarının icra edilmesi alanındaki rolünün, Mahkeme'nin bir kararın icrası konusunda davalı devlet tarafından alınan tedbirlere ilişkin yeni bir

başvuruyu, önceki karar kapsamında karara bağlanmamış hususlara ilişkin yeni bilgiler içermesi durumunda, incelemesini engellemediğini yinelemiştir.

Başvuranın mevcut davadaki savunmalarından bazıları, 3 Mayıs 2007 tarihli Mahkeme kararının düzgün bir şekilde icra edilmediğini iddia ederek şikâyetle bulunması şeklinde anlaşılabilir. Ancak, Mahkeme kararlarının icra edilmemesi veya Mahkeme tarafından tespit edilen ihlalin tazmin edilmemesi, Mahkeme'nin yetkisi dışında kalmaktadır. Başvuranın, 6 § 1 maddesinin önceki ihlalinin düzeltilmemesine ilişkin şikâyetleri, bu sebeple kabul edilemezdir.

Ancak başvuran, 2008 yılının Mart ayında Yüksek Mahkeme tarafından karara bağlanan, yargılamaların işleyişi ve adilliği hususunda yeni bir şikâyet ortaya atmıştır. Başvuran özellikle, Yüksek Mahkeme tarafından söz konusu kararda ortaya konulan gerekçenin, Mahkeme'nin 2007 tarihli kararındaki bulgularıyla ters düştüğünü iddia etmiştir. Bu nedenle bu yeni şikâyet, başvuranın istisnai temyiz başvurusuna ilişkin yargılamaların sonucu veya yerel mahkemelerin AİHM kararlarını uygulamasının etkinliği ile değil, bu yargılamalar kapsamında Mart 2008 tarihli kararın verilme yöntemi ile ilgilidir. Bu nedenle, 2007 tarihli kararda incelenen durumdan farklı bir durumla ilgili olup, bu karar kapsamında hükme bağlanmayan hususlara ilişkin yeni bilgiler içermektedir. Bu nedenle Sözleşme'nin 46. maddesi, Mahkeme'nin başvuranın Yüksek Mahkeme'nin Mart 2008 tarihli kararında sonuçlanan işlemlerin adil olmadığı konusundaki yeni şikâyetini incelemesini engellememiştir.

(b) *Başvuranın istisnai temyiz başvurusuna ilişkin yargılamalar hususunda 6. maddenin uygulanabilirliği* – Sözleşme'nin 6 § 1 maddesi normal koşullar altında, sonlandırılmış yargılamaların yeniden gerçekleştirilmesinin talep edildiği, olağan dışı temyiz işlemleri bakımından uygulanabilir değilken; ilgili hukuk sistemi içerisinde yer alan belirli bir olağan dışı temyiz işlemine ilişkin yargılamaların mahiyeti, kapsamı ve belirli özellikleri, bu tür bir temyiz işlemi hakkındaki yargılamaların madde 6 § 1 kapsamına ve davacılara sağladığı adil yargılama güvenceleri kapsamına alınması niteliğinde olabilir. Bu nedenle Mahkeme, mevcut davadaki istisnai temyiz başvurusunun mahiyeti, kapsamı ve belirli özelliklerini incelemek durumunda kalmıştır.

Uygulanabilir ulusal yasal çerçeve, AİHM'in orijinal yerel mahkeme kararlarının kusurlu olduğu yönündeki tespiti ışığında, başvuranın medeni kanuna ilişkin davasının Yüksek Mahkeme tarafından adli olarak incelenmesini sağlayan bir hukuk yolu sunmuştur. Başvuran tarafından gerçekleştirilen istisnai temyiz talebi, öngördüğü adli incelemenin türü gereğince, orijinal (sonlandırılmış) medeni hukuk yargılamalarının uzatılması, Ukrayna hukuku kapsamında tanımlandığı şekliyle temyiz usulüne yakın olarak görülebilir. Bu nedenle, bu temyiz usulünün özellikleri, madde 6 § 1'in öngördüğü usuli güvencelerin işlediği yöntem üzerinde etki sahibi olabilmesine rağmen; Mahkeme bu güvencelerin, genel olarak medeni davaya ilişkin hususlarda temyiz işlemlerine uygulandığı şekilde, bu hususa da uygulanması gerektiği görüşündedir.

Uygulanabilir iç hukuk hükümlerinden çıkarılan bu sonuç, Mart 2008'de Yüksek Mahkeme

tarafından, ihtilaf konusu kararları aynı şekilde bırakarak, başvuranın istisnai temyiz başvurusunu reddetmesinden önce gerçekleştirilen “incelemenin” kapsamı ve mahiyetine istinaden doğrulanmıştır. Yüksek Mahkeme, orijinal yargılamalarda yer alan dava konusu belgeleri ve mahkeme kararlarını, başvuranın Mahkeme’nin 2007 tarihli kararı temelindeki yeni beyanları ışığında incelemiştir.

Bu nedenle, Ukrayna mevzuatının ilgili hükümleri ve başvuranın istisnai temyiz başvurusuna ilişkin Mart 2008 tarihli Yüksek Mahkeme kararında ve Haziran 2008 tarihli doğrular nitelikteki kararda sonuçlanan işlemlerin mahiyeti ve kapsamı ışığında; Mahkeme, söz konusu yargılamaların başvuranın medeni hak ve yükümlülüklerinin belirlenmesi bakımından belirleyici olduğu kanısına varmıştır.

Sonuç: ilk itiraz reddedilmiştir (oy birliğiyle).

(c) 6 § 1 maddesine uygunluk – Mahkeme, dördüncü derece bir mahkeme gibi hareket etme ve madde 6 § 1 kapsamında yerel mahkeme kararları, keyfi olması veya açıkça makul olmaması kaydıyla, sorgulama görevi bulunmadığını yinelemiştir.

Mevcut davada Yüksek Mahkeme, Mart 2008 tarihli kararında, AİHM’in 3 Mayıs 2007 tarihli kararında yer alan bulguları büyük ölçüde yanlış yorumlamıştır. Özellikle, AİHM’in yerel mahkeme kararlarını hukuka uygun ve dayanaklı bulduğunu ve “makul süre” güvencesinin ihlal edilmesi nedeniyle adil tazmin ödenmesine hükmettiğini belirtmiştir (esasında şikâyet açıkça dayanaktan yoksun olduğu gerekçesiyle reddedilmiştir). Bu ifadeler açıkça doğru değildir. Yüksek Mahkeme’nin gerekçesi, bir hukuk

metninin farklı şekilde okunması ile eşdeğer değildir. Mahkeme’ye göre bu gerekçe, 2007 tarihli kararın saptırılmış bir şekilde sunulmasının, başvuranın mülkiyet talebini iç hukuk kapsamında öngörülen temyiz usulü çerçevesindeki söz konusu karar ışığında inceletirme girişimini engelleme etkisine sahip olması anlamında, yalnızca, “büyük ölçüde keyfi” ve “adaletin tanınmaması” şeklinde yorumlanabilir. Şikâyet konusu yargılamalar bu nedenle, Sözleşme’nin 6 § 1 maddesi kapsamındaki “adil yargılanma” koşulunu karşılayamamıştır.

Sonuç: ihlal (oy birliğiyle)

Madde 41: manevi tazminata ilişkin olarak 10.000 avro.

Madde 6 § 1 (ceza)

Adil yargılanma

Gıyabında gerçekleştirilen mahkûmiyet sonrasında yeniden yargılama gerçekleştirilmemesi: ihlal

Sanader / Hırvatistan - 66408/12

12.2.2015 tarihli Karar [I. Bölüm]

Olaylar – Başvuran 1992 yılında, Hırvatistan’ın işgal edilmiş bölgelerinde yaşamaktayken, Hırvatistan savcılık makamları tarafından savaş mahkûmlarına karşı savaş suçu işlemekle itham edilmiştir. Gıyabında yargılama işlemi gerçekleştirilmiş, isnat edilen suçlardan suçlu bulunmuş ve yirmi yıl hapis cezasına mahkûm edilmiştir. Sonrasında ise karar, 2000 yılında Yüksek Mahkeme tarafından onanmış ve yakalama emri çıkarılmıştır. Başvuran mahkûm edildiğini öğrenmesinin ardından, 2009 yılında,

Hırvat mahkemelerinden yargılamaların yeniden gerçekleştirilmesini talep etmiş ancak, şu anda Sırbistan'da ikamet etmesinden ve Hırvat makamlarının yetkisi dâhilinde olmamasından ötürü talebi reddedilmiştir.

Hukuki değerlendirme – Madde 6 § 1: Başvuran hakkındaki ilk tutuklama emri verildiğinde ve gıyabında yargılamanın gerçekleştirilmesine izin verildiğinde, başvuranın yeri tespit edilememiştir. Ülkedeki artan savaş durumu ve başvuranın o zamanlarda işgal altında olan ve yerel makamların kontrolü altında olmayan Hırvat topraklarında yaşaması nedeniyle, kendisi hakkında yürütülen ceza yargılamalarından haberdar edilmesi veya bu yargılamalarda yer almasının sağlanması imkânsızdır. Bu koşullar altında, başvuranın yargılamalar hakkında bilgi sahibi olabilecek durumda olduğu ya da yargılamalarda yer almamasına ilişkin gerekçenin yargılamalardan kaçmak olduğu, ihtimal dışıdır. Savaş suçlarının etkin bir şekilde kovuşturmayaya tabi tutulmasını sağlamak amacıyla kamu yararına, gıyabında yargılama gerçekleştirilmesine karar verilmiştir. İlgili şahsın, yargılamalardan haberdar olduğunda, yeniden yargılama gerçekleştirilmesi imkânına sahip olması koşuluyla, bu durum Mahkeme içtihatları kapsamında, 6. maddeyle bağdaşmaktadır. Hükümet, başvurana açık olan ve başvurana yönelik suçlamaların, mahkeme tarafından savunma hakkına tam olarak saygı gösterilerek yeniden belirlenmesini sağlayacak olan iki hukuk yolu ileri sürmüştür.

İlk hukuk yolu, mahkûm edilen kişinin talebi temelinde, gıyabında yürütülen yargılamaların otomatik olarak yenilenmesine olanak tanıyan bir tedbirden oluşmakta olup, “mahkûm edilen

kişinin katılımıyla yeniden yargılama olanağı” ile bağlantılıdır. Bu hukuk yolunun yerel düzeyde yorumlanmasına göre, yeniden yargılama talep edebilmek için, ilgili kişi yerel makamlar önüne çıkmalı ve Hırvatistan'da, ceza yargılamalarının devam ettiği sırada ikamet edeceği bir adres sunmalıdır. Diğer taraftan, Hırvatistan dışında yaşayan bir mahkûm tarafından gerçekleştirilen yeniden yargılama talebi ve bu nedenle Hırvat makamlarının yargı yetkisi kapsamında olmaması, yargılamaların yenilenmesine neden olmaz ve yerel mahkemeler, Hırvatistan dışında yaşayan kişilerin duruşmalara katılması konusunda herhangi bir söz veya güvence kabul etmeye yatkın olmaz. Bu nedenle, dayanılan hukuk yolunun orantısız olduğu görülmektedir. Zira ilk olarak, bu hukuk yolu başvuranın gıyabında mahkûm edilmesi temelinde tutuklanmasına neden olacaktır. Bu durum, 6. maddeye uygun düşen koşullar çerçevesinde yeniden yargılanma hakkını garanti altına almak amacıyla tutuklanmaya boyun eğmek durumunda kalınmaması gerektiği ilkesine ters düşmektedir. İkinci olarak ise, başvuranın bu şekilde mahkûm edilmesi, yerel mahkemelerin yeniden yargılama emri vermesinden etkilenmeyeceği konusunda, usulî bir bakış açısıyla, makul değildir.

Hükümet tarafından ileri sürülen ikinci hukuk yolu, bir kararın kesinleşmesinden ve uygulanabilir olmasından sonra yeniden yargılama istenmesine ilişkin genel bir hukuk yoluyla bağlantılıdır. Ancak bu hukuk yolu ikincil bir mahiyette olup, yalnızca sanığın gıyabında gerçekleştirilen davalardan oluşan kısıtlı bir dava kategorisi için geçerlidir. Diğer bir deyişle, mahkûm edilen kişinin, daha yumuşak bir hüküm kapsamında beraat ettirilmesi veya

yeniden cezalandırılmasına neden olan yeni deliller veya olaylar sunabildiği zamanlar için geçerlidir. Başvuran, mahkûm edilmesiyle sonuçlanan kararın olaylarına ilişkin bulgulara itiraz etme imkânına sahip olmaksızın giyabında yargılanmasından dolayı, bu hukuk yolunu kullanamamıştır. Bu tür bir talep, sanığın kendisi hakkındaki delillere itiraz edebilmesi halinde; hakkında yürütülen bir davada yer alma ve duruşmaya katılma olanağının sunulması gerektiği hususundaki, 6. maddenin gerekli koşullar karşısında orantısız görünmüştür.

Özet olarak başvurana, savunma haklarına tam olarak saygı gösterilecek şekilde, bir mahkeme tarafından kendisine yönelik suçlamaların yeniden belirlenmesi olanağı sunulmamıştır.

Sonuç: ihlal (oy birliğiyle).

Madde 41: manevi tazminata ilişkin olarak EUR 4,000 avro

(Ayrıca bk. *Sejdovic / İtalya* [BD], 56581/00, 1 Mart 2006, [84 Sayılı Bilgi Notu](#); ve *Krombach / Fransa*, [29731/96](#), 13 Şubat 2001).

MADDE 7

Madde 7 § 1

Kanunsuz ceza olmaz

Kovuşturmanın zaman aşımına uğraması veya ceza isnadının bulunmamasına rağmen, mülke el konulması: *Büyük Daire lehine feragat*

Hotel Promotion Bureau s.r.l. ve RITA Sarda s.r.l. / İtalya- 34163/07

Falgest s.r.l. ve Gironde / İtalya - 19029/11

G.I.E.M. / İtalya - 1828/06

Başvuranlar, İtalyan hukuku kapsamında kurulmuş anonim şirketlerden ve onların temsilcilerinin bazılarında oluşmaktadır. Mahkeme önünde, 1985 tarihli 47 sayılı kanunun 19. maddesi kapsamında, yasadışı arazi ıslahı nedeniyle kendileri hakkında verilen el koyma emirlerinden dolayı şikâyetçi olmuşlardır. Bu el koyma emirleri, suça ilişkin kovuşturmanın zaman aşımına uğraması ve davalardan birinde, ceza isnadının bulunmaması gerekçesiyle işlemlerin durdurulmasına rağmen verilmiştir.

Davalar, Sözleşme'nin 6 §§ 1, 2, 7 ve 13. maddeleri ve 1 No.lu Protokolün 1. maddesi kapsamında tebliğ edilmiştir. 17 Şubat 2015 tarihinde Mahkeme'nin dairelerinden biri, Büyük Daire lehine davadan feragat etmeye karar vermiştir.

(ayrıca bk. *Sud Fondi srl ve Diğerleri / İtalya*, 75909/01, 20 Ocak 2009, [115 sayılı bilgi notu](#), ve *Varvara / İtalya*, 17475/09, 29 Ekim 2013, [167 sayılı bilgi notu](#)).

MADDE 8

Özel hayata saygı

Ceza soruşturması dosyasındaki bilgilerin basına sızdırılması: *ihlal*

Apostu / Romanya – 22765/12

03.02.2015 tarihli karar [III. Bölüm]

Olaylar – Eski belediye başkanı olan başvuran 2011 yılında, yolsuzluk ve rüşvet şüphesiyle tutuklanmıştır. Mahkeme önüne çıkarılmadan önce, bazı gazeteler soruşturma dosyası

kapsamında yer alan bazı bilgi ve belgeleri yayımlamıştır. Telefon görüşmesi kayıtlarından alıntılar yapılmış ve başvuranın davayla ilgisi olmayan özel hayatının bazı yönlerine atıfta bulunulmuştur. Başvuran hakkındaki ceza yargılamaları Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararının verildiği sırada halen derdest durumdadır.

Hukuki değerlendirme – Madde 8: Başvuranın davasına ilişkin savcılık dosyasından yapılan alıntılar, çekişmeli yargılama safhasından önce kamuya duyurulmuştur ve bu alıntıların içerikleri, başvuranın suç işlemiş olduğuna dair bir izlenim vererek başvurunu olumsuz bir durum içerisine sokmuştur. Ayrıca, oldukça özel nitelikte olan telefon konuşmalarının bazı bölümleri, ceza kovuşturmasının ilettilmesine hizmet etmemiştir ve bu nedenle yayımlanması, acil bir toplumsal ihtiyaca karşılık gelmemektedir. Yetkililer tarafından bu bilginin sızdırılması, başvuranın özel hayatına saygı hakkına müdahale teşkil etmiştir.

İç hukuk kapsamında, ceza davasına ilişkin dosyaya dâhil edilen bilgilere kamu tarafından erişim imkânı, ancak mahkeme önünde dava açılmasından sonra mümkün olabilir. Ancak bu durumda dahi kısıtlıdır ve adli denetime tabidir. Ancak başvuranların davasında, bir bilginin kamuya duyurulup duyurulmamasının hâkim tarafından değerlendirilmesi ihtimali ihlal edilmiştir; zira basına sızdırılmıştır. Bu nedenle davalı devlet, başvuranın özel hayatına saygı hakkının korunması amacıyla, elinde mevcut olan bilginin güvenli bir şekilde saklanmasını sağlayamamıştır veya haklarının ihlal edildiği sırada tazminat imkânı sunmamıştır.

Sonuç: ihlal (oy birliğiyle).

Mahkeme ayrıca, başvuranın tutuklandığı koşullar nedeniyle, 3. maddenin esas bakımından ihlal edildiğini tespit etmiştir.

Madde 41: süresi dışında yapılan talep

(ayrıca bk. *Craxi / İtalya (no. 2)*, 25337/94, 17 Temmuz 2003; ve [Kişinin kendi görüntüsü üzerindeki hakkı](#) konulu tematik bilgi notu)

Özel hayata saygı

Pozitif yükümlülükler

Hiciv niteliğindeki bir reklamda bir kamu figürünün rızası olmaksızın, ön adının kullanılması: *ihlal yok*

Boblen / Almanya – 53495/09

19.02.2015 tarihli karar [V. Bölüm]

Olaylar – Müzisyen ve sanatçı başvuran, bazı bölümleri mahkeme kararları sonrasında kaldırılan bir kitap yayımlamıştır. 2003 yılının Ekim ayında, bir tütün firması bu olaya atıfta bulunan ve başvuranın ismini içeren bir reklam kampanyası başlatmıştır. Başvuranın talebi üzerine firma, söz konusu reklamı, başvuranın ismini başlık yaparak devam ettirmeme konusunda yazılı bir taahhütte bulunmuştur; ancak başvuranın farazi lisans bedeli yoluyla talep ettiği tazminat miktarını ödemeyi reddetmiştir. Sonrasında başvuran, Bölge Mahkemesi'ne başvurmuş; söz konusu mahkeme başvuranın talebini kabul etmiştir. Temyiz Mahkemesi, Bölge Mahkemesi'nin temel tespitlerini onamış, ancak farazi lisans bedeli miktarını indirmiştir. Ancak Federal Adalet Divanı, Temyiz Mahkemesi kararını Haziran 2008'de bozmuş; özellikle, tütün firmasının ifade özgürlüğü hakkının, başvuranın rızası olmaksızın

söz konusu reklamda isminin yer almaması konusundaki çıkarından daha baskın geldiğini tespit etmiştir.

Hukuki değerlendirme – Madde 8: Başvuran, devletin kendisini, tütün firmasının ismini kendi rızası olmadan kullanmasından koruyamadığından şikâyetçi olmuştur. Mevcut başvuru, devletin Sözleşme'nin 8. maddesi kapsamındaki pozitif yükümlülükleri bakımından, Mahkeme'nin başvuranın özel hayatına saygı hakkı ve firmanın 10. madde kapsamındaki ifade özgürlüğü hakkı arasında sağlanması gereken adil dengeyi incelemesini gerektirmiştir.

Özel hayata saygı hakkı ve ifade özgürlüğü hakkının dengelenmesi işlemi, kamu yararını ilgilendiren bir meseleye sağladığı katkı, söz konusu kişinin toplum tarafından tanınma derecesi, haberin konusu, ilgili kişinin önceki davranışları ve yayının içeriği, biçimi ve etkisi ışığında gerçekleştirilmelidir. Mevcut davada, reklam kampanyası kamu yararını ilgilendiren bir konuyla ilgili olup, başvuranın kitabının yayımlanmasını ve olaylardan kısa süre sonra gerçekleşen işlemleri eğlenceli ve alaycı bir şekilde ele almaktadır. Başvuran, toplumun gözü önünde yer almayan bir birey olarak özel hayatının aynı derecede korunmasını talep edemeyen kamusal bir figürdür. Şikâyet konusu reklam, medyada yer bulan bir kamusal olaya atıfta bulunmuş ve başvuranın özel hayatının detaylarını rapor etmemiştir. Ayrıca başvuran kitabını yayımlarken, son olarak söz konusu reklam, sigara içmeyen bir insan olan başvurana ilişkin olarak aşağılayıcı veya olumsuz herhangi bir husus içermemiştir ve yayımlanan ürün ile

herhangi bir şekilde özdeşleştiği sonucuna varacak herhangi bir durum yaratmamıştır.

Ticari bir ürünle bağlantılı olarak, kamusal bir figürün rızası olmaksızın isminin kullanılması Sözleşme'nin 8. maddesi kapsamında bazı hususlar doğurabilir. Ancak, firmanın sigara paketi görseli ile kamu tarafından tanınan bir kişiyi kapsayan gündem konusu olay arasında eğlenceli bir bağlantı kurmak istediği göz önüne alındığında; söz konusu reklam, eğlenceli bir mahiyete sahiptir. Ayrıca, başvuranın soyadı ve fotoğrafı reklam kampanyasında ortaya çıkarılmadığı için, yalnızca küçük bir grup insan, reklam ve başvuran arasında bir bağlantı olduğunu düşünebilir. Yalnızca, kitabın basılmasına ilişkin olarak yaşanan hukuki ihtilafı bilen kişiler reklamı anlayabilir.

Başvuran özellikle, firmanın ifade özgürlüğünün, başvuranın özel hayatının korunması hakkına nazaran, hukuki bağlamda daha fazla korunması sebebiyle; Federal Adalet Divanı'nın başvuranın taleplerini reddettiğini iddia etmiştir. Söz konusu kararda yer alan bazı kısımlarda, yalnızca anayasa hukukunda bu şekilde öngörülmesi nedeniyle, bu davada firmanın ifade özgürlüğünün, başvuranın yalnızca olağan hukuk kapsamında korunan kişiliğinin ve isminin korunması hakkından daha ağır bastığı sonucuna varıldığı görülmektedir. Ancak Federal Adalet Divanı, yalnızca kişilik haklarının maddi yönlerinin olağan hukuk kapsamında korunduğunu; kişiliğin korunması hakkının, manevi çıkarları koruduğu kadarıyla, anayasa hukuku tarafından güvence altına alınan temel haklardan biri olduğunu belirtmiştir. Federal Adalet Divanı ayrıca, firmanın ifade özgürlüğüne öncelik verilmesi gerektiğini tespit etmeden ve reklamın sonraki yayımları

konusunda firmadan taahhüt almış bulunan başvurana farazi lisans bedelinin ödenmesini reddetmeden önce; söz konusu çatışan menfaatler arasında, tam bir dengeleme işlemi yürütürken davanın koşullarını dikkate almıştır. Bu koşullar altında ve çatışan çıkarların ölçülmesi konusunda bu alanda yerel mahkemelere tanınan geniş takdir payı çerçevesinde, Federal Adalet Divanı, Sözleşme'nin 8. maddesi kapsamında başvurana karşı olan pozitif yükümlülükleri konusunda başarısız olmamıştır.

Sonuç: ihlal yok (bire karşı altı oyla).

(Benzer bir tespit için bk. *Ernst August von Hannover / Almanya* (53649/09, 19 Şubat 2015), bu davada bir tütün firması, başvuranın ilk adlarını ön plana çıkararak ve başvuranın dâhil olduğu münakaşaya atıfta bulunan bir reklam kampanyası başlatmıştır. Ayrıca bk. *Von Hannover / Almanya* (no. 2), 40660/08 ve 60641/08, 7 Şubat 2012, 149 sayılı bilgi notu).

Aile hayatına saygı _____

Çocuğun, babasının rızası olmadan, annesinin yanına gitmek amacıyla yurtdışına seyahat etmesine izin verilmemesi: ihlal

Penchevi / Bulgaristan - 77818/12

10.02.2015 tarihli Karar [IV. Bölüm]

Olaylar — Birinci başvuran, küçük bir çocuk olan ikinci başvuranın annesidir. Birinci başvuranın, çocuğunun babasıyla yapmış olduğu evliliğin sona ermesinin ardından, başvuranlar, 2010 yılında, Bulgaristan'daki evlerinden ayrılmışlardır. Birinci başvuran, daha sonra, oğlunun Bulgaristan'dan Almanya'ya, yani yüksek lisans eğitimine devam ettiği ülkeye seyahat edebilmesi

için babanın iznini istemiş, ancak baba izin vermemiştir. Birinci başvuran, bu hususta mahkeme kararı aldırarak istemiş, ancak üç aşama halinde yaklaşık iki yıl iki ay süren dava sürecinin sonunda, Yargıtay, çocuğun Bulgaristan dışına sadece annesiyle seyahat etmesine ilişkin talebi reddetmiştir. Başvuranlar, Temmuz 2012'de ek dava açmışlardır ve bu dava neticesinde alınan Aralık 2012 tarihli kararlar, çocuğun annesiyle birlikte seyahat etmesine izin verilmiştir.

Hukuki Değerlendirme — Madde 8: Bir anne olan birinci başvuran ve bir çocuk olan ikinci başvuran açısından, birlikte yaşamaya devam etme ihtimali, Sözleşme'nin 8. maddesi bakımından aile hayatı kapsamına giren temel bir husustur. Yargıtay'ın talebi reddetmesi ve mahkemelerin davayı karara bağlama sürecinde geçen zaman, birinci başvuranın, Almanya'da eğitimine devam ettiği sırada oğluyla birlikte olmasına engel teşkil etmiştir. Bu nedenle, her iki başvuranın da aile hayatlarının korunmasına ilişkin haklarına müdahalede bulunulmuştur. Çocuğun yurtdışına seyahat etmesi de dahil olmak üzere ebeveyn haklarının kullanılmasına ilişkin tüm konularda her iki ebeveynin de rızasının olması gerektiğinden, söz konusu müdahale “yasayla öngörölmüş” bir müdahaledir ve çocuğun babasının haklarını korumak gibi meşru bir amaca hizmet etmektedir.

Ebeveynlerin çocuklarıyla birlikte herhangi bir şekilde ve herhangi bir süreliğine yurtdışına seyahat edebilmeleri için her ikisinin de rızasının olması koşulunun, başvuranların aile hayatlarına yönelik makul olmayan veya orantısız bir kısıtlama teşkil ettiği söylenemez. Zira Devletten, söz konusu çatışan menfaatler, yani çocuğun

menfaatleri, anne babasının menfaatleri ve kamu menfaati arasında adil bir denge kurması istenmektedir. Anne baba arasındaki ilişki sona ermiş olsa dahi, ebeveynin ve çocuğun beraberlikleri, Sözleşme'nin 8. maddesi kapsamında aile hayatının temel bir unsurunu teşkil etmektedir.

Somut davada, alt dereceli iki mahkeme, çocuğun babanın izni olmadan yurtdışına çıkmasına izin vermişlerdir. Bu kararı, ailenin durumunu ayrıntılı bir şekilde inceledikten ve seyahatin çocuğun menfaatine olacağını tespit ettikten sonra almışlardır. Ancak, söz konusu mahkemelerin kararları, Yargıtay tarafından, yerleşik içtihatlarına dayanılarak bozulmuştur. Buna göre, bir çocuğun yurtdışına ebeveynlerden sadece birisiyle herhangi bir kısıtlama olmaksızın seyahat etmesine izin verilmemektedir. Ancak, Yargıtay, somut davada, anne ve babanın çocuğun bakımı konusundaki yeterlilikleri, psikolojik, duygusal, maddi veya sağlıkla ilgili unsurlar veya çocuğun annesiyle yurtdışına seyahat etmesinin gerçek anlamda ve belirgin bir risk teşkil edip etmeyeceği hususu gibi koşulları dikkate almamıştır. Bunun yanı sıra, Yargıtay, ret kararını, annenin başvuruda bulunurken yapmış olduğu teknik bir hataya, yani daha açık ifade etmek gerekirse, varış ülkesi olarak Almanya'yı yazmamış olmasına dayanarak vermiştir. Son olarak, Yargıtay, birinci başvuranın isteğine rağmen, seyahate hangi somut sınırlar çerçevesinde izin verilebileceğini belirtmemiştir. Tüm bu etkenler birlikte değerlendirildiğinde, çocuğun menfaatleri konusunda Yargıtay tarafından yapılan değerlendirmenin doğruluğuyla ilgili şüpheye düşülmektedir. Bu koşullarda, Yargıtay'ın gerçekleştirdiği inceleme

yeterince kapsamlı değildir ve yaklaşımı aşırı şekilcidir.

Ayrıca, iç hukuktaki yargılamalar, iki yıl sekiz aydan uzun sürmüştür. Bu süre boyunca, çocuk, yurtdışına annesinin yanına gidememiştir. Yargılamaların, her iki başvuranın Sözleşme'nin 8. maddesi kapsamındaki aile hayatlarının korunması hakları ve özellikle de birlikte yaşamaya devam edebilmeleri ve beraberlikleri açısından belirleyici olduğu dikkate alındığında, özel bir itina ile yürütülmesi gerekirdi. İkinci başvuranın yaşının küçüklüğü ve birinci başvuranla son derece yakın bir bağının mevcut oluşu dikkate alındığında, seyahat talebinin değerlendirilmesi konusunda ulusal makamların daha hızlı hareket etmeleri gerekirdi.

Kısacası, seyahat talebinin, Yargıtay tarafından, çocuğun menfaatleriyle ilgili gerçek anlamda bir inceleme yapılmadan görünüşe göre şekilci gerekçelerle reddedilmesi ve yargılamaların çok uzun sürmüş olması nedeniyle, iç hukuktaki karar verme sürecinde eksiklikler söz konusudur.

Sonuç: ihlal (oy birliğiyle).

Madde 41: Müştereken 7.500 avro manevi tazminat; müştereken 1.101 avro maddi tazminat.

MADDE 9

Din özgürlüğü

Pozitif yükümlülükler _____

Müslümanların namazlarının hakaret ve şiddete başvuran göstericiler tarafından bozulmasının engellenmesi bakımından

**veya bu hususta soruşturma yürütülmesi
konusunda uygun adımların atılmaması: ihlal**

*Karaahmed / Bulgaristan -
30587/13*

24.02.2015 tarihli Karar [IV. Bölüm]
Olaylar — Başvuran, 2011 yılı Mayıs ayında bir Cuma günü öğlen vakti, cuma namazını kılmak amacıyla Sofya'daki bir camiye gitmiştir. Aynı gün, sağ görüşü destekleyen bir siyasi partinin lider ve destekçilerinden oluşan yaklaşık 150 kişi, ezan sırasında camideki hoparlörlerden gelen sesleri protesto etmek amacıyla söz konusu alana gelmiştir. Siyasi parti, düzenlemek istediği toplantıyı bir gün öncesinde yetkililere bildirmiş ve söz konusu bölgeye belirli sayıda özel polis gücü sevk edilmiştir. Olay, kameraya kaydedilmiş ve Bulgaristan televizyonunda yayınlanmıştır. Kayıtlarda, çoğunlukla siyah giymiş, ibadet eden topluluğa hakaret yağdıran, yumurta ve taş atan göstericilere yer verilmiştir. Bazı göstericilerin ezan sesini bastırmak amacıyla caminin çatısına kendi hoparlörlerini yerleştirmeleri ve ibadet eden kişilerin de söz konusu hoparlörleri sökmeye çalışmaları üzerine, aralarında bir arbede yaşanmıştır. Polislerden bazıları, kavga eden tarafları ayırmaya çalışmış ve üç kişiyi gözaltına almıştır. Bazıları ise, diğer göstericilerin ibadet alanına girmelerini engellemek amacıyla alanı kordon altına almıştır. Olay, saat 14.00 sularında, göstericilerin olay yerinden ayrılmalarının ardından sona ermiştir. İki ayrı soruşturma başlatılmıştır. Polis tarafından başlatılan ilk soruşturma neticesinde herhangi bir mahkûmiyet kararı verilmemiştir. Savcılık tarafından başlatılan ikinci soruşturma ise, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararını

verdiği tarihte halen devam etmekteydi. Herhangi bir suç isnadında bulunulmamıştır.

Hukuki Değerlendirme — Madde 9: Dava, çatışan iki hakla ilgili bir sorun ortaya çıkarmıştır. Söz konusu haklar, siyasi parti üyelerinin ifade ve barışçıl toplanma özgürlüğü hakları ile ibadetlerini yerine getiren Müslüman kişilerin din özgürlüğü haklarıdır. Çoğulculuk, hoşgörü ve geniş fikirliliğe dayalı bir toplumda önemli bir yerinin olduğu kabul edilen bu haklara, kural olarak, eşit derecede saygı gösterilmesi ve aralarında bir denge kurulması gerekmektedir. Devletler, her iki hakkın da korunmasını sağlamalıdır. Bu amaçla, uygun bir yasal çerçeve oluşturmalı ve söz konusu haklara uygulamada saygı gösterilmesini sağlamaya yönelik etkin önlemler almalıdır. Yetkililer, planlanan gösteriyle ilgili olarak kendilerine bildirim yapıldığında, bir taraftan göstericiler ile ibadet eden kişilerin temel haklarını kullanmalarına imkân tanırken, diğer taraftan iki grup arasındaki gerilimlerin şiddet olayına dönüşmemesi için bazı tedbirler alabilirlerdi. Ancak, mevcut kamera görüntülerinden açıkça anlaşıldığı üzere, polis, söz konusu haklara gereken saygıyı göstermemiş ve hatta bu tür bir saygının nasıl sağlanabileceği hususunu ciddi bir şekilde dikkate dahi almamıştır. Yüzlerce gösterici ve ibadet eden kişi, sadece bir düzine polis tarafından oluşturulan basit ve yetersiz olduğu görülen bir kordonla ayrılmaya çalışılmıştır. Ortam, ancak göstericilerin ibadet eden bazı kişilerin namaz seccadelerini yakmalarının ardından cami alanını kendi istekleriyle terk etmeleriyle sakinleşmiştir. Polisin o gün gösterdiği tepkinin sonucunda, çok sayıda gösterici caminin önünde durabilmiş, namaz kılan kişilere hakaret edebilmiş, üzerlerine

bazı nesnelere atabilmiş ve sonunda camiye girerek namazı bozabilmiştir. Göstericiler, fiilen kullanmakta serbest oldukları protesto haklarını kullanırlarken, bu durum, başvuranın ve ibadet eden diğer kişilerin namazlarının tamamen bozulmasına neden olmuştur. Polisin eylemleri, sadece şiddetin indirgenmesiyle sınırlı kalmış ve göstericilerin ve ibadet edenlerin haklarının etkin bir şekilde kullanılmasına saygı gösterilmesi noktasında nasıl bir denge kurulacağı hususu gerektiği şekilde dikkate alınmamıştır. Daha sonrasında göstericilerin eylemleri Başkan ve Parlamento tarafından açıkça kınanmış ve yetkili Devlet makamlarından uygun tedbirleri almaları istenmiş olsa da, şikâyet konusu olaylara gereken karşılık verilmemiştir. Polis soruşturması neticesinde, yedi kişi hakkında holiganlık suçlamasında bulunulmuş, ancak suçlamanın kapsamı, caminin çatısında meydana gelen fiziksel şiddet olaylarıyla sınırlı tutulmuştur. Din özgürlüğüne yönelik müdahaleye ilişkin olarak Savcılık tarafından yürütülen soruşturmada somut bir sonuç alınamamıştır. En provokatif eylemlerden sorumlu olanların tespit edilmesinde veya suçlanmasında herhangi bir ilerleme kaydedilmemiş ve bu anlamda önde gelen kişilerin neredeyse hiçbirinin ifadesi alınmamıştır. Mahkeme, bu hususları dikkate alarak, Devletin Sözleşme'nin 9. maddesi kapsamındaki pozitif yükümlülüklerini yerine getirmediğine karar vermiştir.

Sonuç: ihlal (oy birliğiyle).

Madde 41: 3.000 avro manevi tazminat.

(ayrıca bk. *Begheluri / Gürcistan*, no. 28490/02, 7 Ekim 2014; *Yehova'nın Şahitleri Gldani Cemaati Üyeleri ve Diğerleri / Gürcistan*, no. 71156/01, 3 Mayıs 2007, [97 sayılı Bilgi Notu](#))

MADDE 10

İfade özgürlüğü _____

Muhalefet partisi üyesi olan milletvekillerine, meclis oylaması sırasında gösterdikleri panolar nedeniyle para cezası verilmesi: *dava Büyük Daireye gönderilmiştir.*

Kardcsony ve Diğerleri / Macaristan - 42461/13

16.09.2014 tarihli Karar [II. Bölüm]

Söz konusu tarihte, başvuranların dördü de Macaristan Parlamentosunda yer alan muhalefet partisi üyeleriydi. Meclis Başkanı'nın sunduğu önerge üzerine, başvuranlara, Hükümeti yolsuzlukla suçlayan panoları göstererek meclis oylamasının önemli ölçüde aksamasına neden oldukları gerekçesiyle 170 ila 600 avro arasında değişen para cezaları verilmiştir. Söz konusu para cezaları, meclis genel kurulunda, herhangi bir müzakere yapılmaksızın verilmiştir.

Mahkemenin bir Dairesi, 16 Eylül 2014 tarihli kararıyla (bk. [177 sayılı Bilgi Notu](#)), başvuranların Sözleşme'nin 10. maddesi kapsamında koruma altına alınan ifade özgürlüğü haklarının ihlal edildiğine oybirliğiyle hükmetmiştir.

Somut dava ve benzer nitelikteki *Szel ve Diğerleri / Macaristan* davası (no. 44357/13), Hükümetin talebiyle, 16 Şubat 2015 tarihinde Büyük Daireye havale edilmiştir.

İfade özgürlüğü _____

Bilgi yayma özgürlüğü _____

Gazetecilerin, sigortacıyla yaptıkları görüşmeyi gizli kamerayla kaydetmeleri ve ardından kamu yararına yayınlamaları nedeniyle mahkûm edilmeleri: *iblal*

Haldimann ve Diğerleri / İsviçre - 21830/09

24.02.2015 tarihli Karar [II. Bölüm]

Olaylar — Başvuranların dördü de gazetecidir. Dördüncü başvuran, 2003 yılında, bir sigortacıyla müşteri gibi görüşmüştür. Görüşme, sigortacının bilgisi dışında kaydedilmiştir. Sigortacıya daha sonrasında söz konusu görüşmenin kaydedildiği bildirilmiş, ancak kendisi kaydın içeriğiyle ilgili görüş bildirmeyi reddetmiştir. Sigortacının yüzünün gizlendiği ve sesinin değiştirildiği görüşme kaydından alınan bazı kısımlar, hayat sigortası ürünlerinin satışı alanındaki uygulamalara ilişkin bir televizyon belgeseli kapsamında yayınlanmıştır. Başvuranların dördü de söz konusu belgeselin hazırlanması ve yayınlanmasında yer almıştır.

Başvuranlar, sırasıyla, üçüncü şahısların konuşmalarını kaydettikleri ve konuşmaları izinsiz olarak kaydettikleri gerekçesiyle mahkûm edilmişlerdir. İlk üç başvurana, on iki gün karşılığı 80 ila 290 avro arası para cezası, dördüncü başvurana ise dört gün karşılığı yaklaşık 30 avro ertelemeli para cezası verilmiştir. Ayrıca, iki yıl süreyle denetimli serbestlik tedbiri uygulanmasına hükmedilmiştir.

Hukuki Değerlendirme — Madde 10: Başvuranların ifade özgürlüğü haklarına yapılan müdahale, yasayla öngörülmekte ve başkalarının hak ve itibarlarının korunması gibi meşru bir amaca, somut davada sigortacının kendi görüntüsü,

konuşmaları ve itibarı üzerindeki hakkının korunması amacıyla hizmet etmektedir.

Mahkeme, halk figürlerinin kişisel itibarlarına yönelik saldırılara ilişkin davaları daha öncesinde de incelemiş ve ifade özgürlüğü ile özel hayata saygı hakkı arasında bir değerlendirme yapılarak hangisinin daha ağır bastığının tespit edilmesinde dikkate alınacak altı kriter belirlemiştir. Söz konusu kriterler; kamu menfaatini ilgilendiren bir tartışmaya katkı, hakkında haber yapılan kişinin ne kadar tanındığı ve haberin/belgeselin konusu, söz konusu kişinin önceki tutumu, bilgi almak amacıyla kullanılan yöntem, haberin/belgeselin doğruluğu, içeriği, şekli ve etkileri ve verilen cezanın ağırlığıdır. Mahkeme, kişilerin mesleki faaliyetlerine ilişkin davaları da karara bağlamıştır. Ancak, somut dava, öncelikle sigortacının tanınan bir halk figürü olmaması, ikinci olarak ise şikâyet konusu belgeselin, sigortacıyı eleştirmekten ziyade, meslek grubundaki belirli ticari uygulamaları ifşa etmek amacıyla hazırlanmış olması bakımından, önceki davalardan farklılık arz etmektedir. Bu nedenle, belgeselin sigortacının kişisel itibarı üzerindeki etkisi sınırlıdır ve yukarıda belirtilen kriterler uygulanırken bu durumun dikkate alınması gerekmektedir.

Hazırlanan belgeselin konusu, yani özel sigorta şirketlerinin tavsiyelerinin düşük kalitede oluşu ve dolayısıyla tüketicilerin haklarının yeterince korunamaması hususu, kamuoyu açısından oldukça önemli olan bir tartışmayla ilgilidir. Açıkça anlaşıldığı üzere, bilgisi dışında kameraya kaydedilen sigortacı bir halk figürü değildir. Kendisi, kameraya kaydedilmeye rıza göstermemiştir. Bu nedenle, görüşmenin gizli olduğuna makul surette inanmış olabilir. Ancak,

söz konusu belgeselde kişisel olarak sigortacıya odaklanılmamış, belirli bir meslek grubundaki bazı ticari uygulamaların üzerinde durulmuştur. Ayrıca, görüşme, sigortacının ofisinde veya çalıştığı herhangi bir işyerinde gerçekleştirilmemiştir. Sonuç itibarıyla, sigortacının özel hayatına yapılan müdahale, belgeselde kişisel olarak ve sadece ona odaklanması halinde söz konusu olacak olan müdahaleden daha hafif nitelik taşımaktadır.

İç hukukta, açıkça tanımlanmış belirli koşullarda izin verilen gizli kameraların kullanımıyla ilgili mutlak bir yasak bulunmamaktadır. Sigortacı, başvurular tarafından kandırıldığı şeklinde meşru bir iddiada bulunabilmekle birlikte, başvurular, mesleki ahlak ilkelerine kasıtlı olarak aykırı davranmakla suçlanamazlar. Başvurular, İsviçre Basın Konseyi tarafından belirlenen, gizli kameraların kullanımını kısıtlayan gazetecilik kurallarını göz ardı etmemişler, aslında, belgesellerinin bu tür kameraların kullanımına izin verilebilecek nitelikte bir amacının bulunduğunu belirtmişlerdir. İsviçre mahkemeleri, bu hususta görüş birliğine varamamışlardır. Sonuç olarak, başvuruların, bilgi edinme yöntemleri bakımından, somut davada uygulanabilecek ahlak ilkelerine uygun hareket etmeyi istedikleri konusunda doğru söylediklerinin varsayılması gerektiğini belirtmiştir.

Olayların sunulduğu haliyle doğruluğu hiçbir zaman tartışma konusu olmamıştır.

Kayda sınırlı sayıda kişinin erişim sağladığı dikkate alındığında, söz konusu kayıt, sigortacının menfaatlerinin sadece sınırlı bir şekilde ihlaline neden olmuştur. Bu davada belirleyici husus, sigortacının yüzünün sadece

saçı ve ten rengi görünecek şekilde gizlenmiş ve sesinin de değiştirilmiş olmasıdır. Aynı şekilde, sigortacının kıyafetleri görünmekle birlikte, belirgin özellikleri görünmemektedir ve görüşme, sigortacının iş yerinde gerçekleştirilmemiştir.

Mahkeme, bu nedenle, sigortacının özel hayatına yönelik müdahalenin, sigorta aracılığı alanında yapıldığı ileri sürülen yanlış uygulamalar hakkında bilgi alınmasında söz konusu olan kamu menfaatinden daha ağır basacak kadar ağır nitelik taşımadığı kanaatine varmıştır. Mahkeme, başvuruların söz konusu belgeseli yayınlamalarına engel olunmamasına ve para cezalarının nispeten hafif nitelikte olmasına rağmen, ceza verilmesi durumunun, eleştirilerin dile getirilmesi konusunda medya üzerinde caydırıcı etki yaratacağı kanaatine varmıştır.

Sonuç: ihlal (bire karşı altı oyla).

Madde 41: Herhangi bir tazminat talebinde bulunulmamıştır.

(ayrıca bk. *Axel Springer AG / Almanya* [BD], no. 39954/08, 7 Şubat 2012, 149 sayılı Bilgi Notu)

İfade özgürlüğü

Avukatlık yapan başvurana, iddia makamının bilirkişi tanığına hakaret ettiği gerekçesiyle ceza ve disiplin yaptırımlarının uygulanması: *kabul edilemez*

Fuchs / Almanya - 29222/11 ve 64345/11

27.01.2015 tarihli Karar [V. Bölüm]

Olaylar — Başvuran bir avukattır. Başvuran, bilgisayarına çocuk pornosu yüklemekle suçlanan

müvekkilini temsil ederken, veri dosyalarının şifrelerini çözmek üzere iddia makamı tarafından tayin edilen özel bilirkişinin, iddia makamının istediği sonucun alınmasını sağlayacak şekilde söz konusu dosyalar üzerinde oynadığını ve deliller üzerinde tahrifat yapmakta kişisel bir menfaatinin bulunduğunu yerel mahkeme nezdinde yazılı olarak ileri sürmüştür. Bilirkişi, sonuçları mahkemeye sunarken yemin etmiştir. Bilirkişi, başvuran hakkında şikâyetle bulunmuştur. Başvuran, hakaret etmekle suçlanmış ve para cezasına mahkûm edilmiştir. Daha sonra gerçekleştirilen disiplin soruşturması neticesinde, kınama ve para cezasıyla cezalandırılmıştır.

Başvuran, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine yaptığı başvuruda, kendisi aleyhine alınan tedbirlerin, Sözleşme'nin 10. maddesi kapsamındaki haklarının ihlaline neden olduğu hususunda şikâyetle bulunmuştur.

Hukuki Değerlendirme — Madde 10: Mahkeme, söz konusu tedbirlerin demokratik bir toplumda gerekli olduğu sonucuna varmıştır. Mahkeme, yerel mahkemeler tarafından sunulan gerekçelerin ilgili ve yeterli olup olmadığı hususuyla ilgili olarak, müvekkilinin menfaatlerini savunmanın, başvurana, genel olarak bilirkişinin deliller üzerinde tahrifat yaptığını ima etme hakkı tanımadığı konusunda ulusal ceza mahkemesinin görüşüne katılmıştır. Mahkeme, ayrıca, disiplin soruşturması sırasında, rencide edici ifadelerde, başvuranın müvekkilinin davasında bilirkişi tarafından sunulan hizmetin tarafsız bir eleştirisinin söz konusu olmadığı, genel olarak bilirkişinin yaptığı çalışmaya itiraz edildiği ve tespitlerinin faydasız olduğunun belirtildiği hususunda da yerel mahkemenin

görüşüne katılmıştır. Mahkeme, başvuranın müvekkilinin menfaatlerinin meşru bir şekilde savunulmasının, disiplin soruşturmasına ve ceza davasına konu olan ifadelerin dile getirilmesi açısından haklı bir gerekçe teşkil etmediği yönündeki yerel mahkemenin tespitlerini kabul etmiştir.

Mahkeme, orantılılık konusuyla ilgili olarak, ceza mahkemesinin, başvurana uygulanacak olan yaptırıma karar verirken, ifadelerinin aleni bir şekilde dile getirilmemiş olduğu, yeminli bilirkişilerin görevlerini yerine getirirken haksız bir kaygı yaşamamaları gerektiği ve rencide edici ve küfürlü ifadeler şeklindeki sözlü saldırılardan korunmaları gerekebileceği ve disiplin soruşturması ve ceza davası neticesinde verilen cezaların orantısız olduğunun söylenemeyeceği hususlarını dikkate aldığını belirtmiştir.

Sonuç: kabul edilemez (açıkça dayanaktan yoksun).

MADDE 10

Bilgi Alma Özgürlüğü _____

Bilgi Yayma Özgürlüğü _____

Belediye başkanının başvurana bilgiye erişim hakkı tanıyan kesin kararlara riayet etmemesi: *ihlal*

Guseva / Bulgaristan – 6987/07

17.2.2015 tarihli Karar [IV. Bölüm]

Olaylar ve Olgular – Belediye başkanının görev yaptığı şehrin sokaklarında bulunan sahipsiz hayvanlara yapılan muameleye ilişkin bilgileri hayvan haklarını koruma alanında faaliyet gösteren bir derneğin üyesi ve temsilcisi olan başvurana vermesini gerektiren üç kesinleşmiş

Yüksek İdare Mahkemesi kararı bulunmaktadır. Belediye başkanı kararlara riayet etmemiştir. Başvuran Sözleşme'nin 10. maddesi kapsamında Avrupa Mahkemesi'ne yaptığı başvuruda belediye başkanının davranışının bilgi alma ve yayma hakkını ihlal ettiğinden şikâyetçi olmuştur.

Hukuksal Değerlendirme – Madde 10: Başvuran, kamu menfaatiyle ilgili bir mesele olan hayvanlara gösterilen muamele konusunda halkı bilgilendirme görevini yerine getirmek ve toplumsal tartışmaya katkıda bulunmak amacıyla bu konu hakkında bilgiye erişim talebinde bulunmuştur. Başvuranın bu tür bilgiye erişim hakkının varlığı hem yerel mevzuatta, hem de üç kesinleşmiş Yüksek İdare Mahkemesi kararında tanınmıştır. Dolayısıyla, sonradan halka sunulmak üzere bilginin toplanması başvuranın ifade özgürlüğünün kapsamına girmiştir.

Her ne kadar başvuran temsil ettiği dernek adına değil; fakat kendi şahsi sıfatıyla başvuruda bulunmuş olsa da, almayı talep ettiği bilgi kendisinin dernekteki çalışmasıyla doğrudan bağlantılıydı. Sonuç olarak, başvuran toplumsal tartışmaya katkıda bulunmak amacıyla kamu menfaatine ve meşru bir biçimde bilgi toplamakla meşgul olmuştur. Dolayısıyla, belediye başkanının kesinleşmiş mahkeme kararlarına uygun davranmayarak başvurana bilgi vermemesi başvuranın bilgi alma ve yayma hakkına yönelik doğrudan bir müdahale teşkil etmiştir.

İlgili tarihte kararlar iç hukuk uyarınca kesinleşmiş ve icra edilebilir hale gelmiş olduğundan, belediye başkanının kararlara riayet etmemesi hukuka aykırı olmuştur. Ancak; ulusal yargıda, iç hukukta kararların icrası için açık bir

zaman zarfının öngörülmediği ve dolayısıyla meselenin kararın uygulanmasından sorumlu idari organın iyi niyetine kaldığı kabul edilmiştir. İcra için açık bir zaman zarfının bulunmayışı, başvuranın davasında hiçbir zaman gerçekleşmemiş olan karar icrasının muhtemel zamanı konusunda öngörülemezliğin oluşmasına neden olmuştur. Dolayısıyla, uygulanabilir mevzuat gerekli öngörülebilirlikten yoksun olması nedeniyle başvuranın Sözleşme'nin 10. maddesi kapsamındaki haklarına yapılan müdahalenin “yasayla öngörülmüş” olmamasına sebebiyet vermiştir.

Sonuç: ihlal (ikiye karşı beş oyla).

Mahkeme ayrıca, başvuranın şikâyeti bakımından tazminat sağlayabilecek ve olumlu sonuç elde etmesi konusunda makul bir şans sunan herhangi bir etkin hukuk yolu bulunmadığından, Sözleşme'nin 10. maddesi ile birlikte ele alındığında 13. maddesinin ihlal edildiğini tespit etmiştir.

Madde 41: Manevi tazminat olarak 5.000 avro ödenmesine hükmedilmiştir.

MADDE 34

Mağduriyet

Hukuk mahkemeleri tarafından işkenceden dolayı kendisine tazminat ödenmesine hükmedilen; ancak yaptığı suç duyurusu etkin bir soruşturmaya tabi tutulmayan başvuranın mağdur statüsü: mağdur statüsü onanmıştır

Razzakov / Rusya – 57519/09

5.2.2015 tarihli Karar [I. Bölüm]

Olaylar ve Olgular – Başvuran 2009 yılında üç gün boyunca polis tarafından gözaltında tutulmuş ve bir cinayeti işlediğini itiraf etmesi için vahim bir şekilde kötü muameleyle maruz kalmıştır. Başvuran hakkında hiçbir zaman ceza yargılamaları başlatılmamıştır. Yetkililer başlangıçta başvuranın kötü muamele şikâyetini soruşturmayı reddettikten sonra nihayetinde ceza yargılamalarını başlatmışlardır; ancak söz konusu yargılamalar sorumlu kişilerin tespit edilmesiyle sonuçlanmamıştır. Buna paralel olarak, hukuk yargılamalarında başvurana tazminat ödenmesine hükmedilmiştir.

Hukuksal Değerlendirme – Madde 34: Mahkeme, ulusal hukuk mahkemesinin başvuranın davasını usulüne uygun olarak incelemesini, maruz kaldığı kötü muameleden dolayı Devletin sorumluluğunu tespit etmesi ile hukuka aykırı bir şekilde tutulması ve kötü muameleyle maruz kalması nedeniyle uğradığı zarara karşılık olarak tazminat ödenmesine hükmetmiş olmasını methetmiştir. Ancak Mahkeme, Devlet görevlileri tarafından kasıtlı olarak kötü muamelede bulunduğu durumlarda Sözleşme'nin 3. maddesinin ihlalinin sadece mağdura tazminat ödenmesine hükmedilmesi suretiyle telafi edilemeyeceğini hatırlatmıştır. Yetkililerin bu tür olaylara cevabının sorumlu kişileri kovuşturmak ve cezalandırmak için yeterli girişimlerde bulunmaksızın yalnızca tazminat ödemekle sınırlı olması halinde, Devlet görevlilerinin kontrolleri altındaki kişilerin haklarını cezasız kalarak suistimal etmeleri mümkün olabilir. Bu da, işkence ve insanlık dışı ve aşağılayıcı muameleyle ilişkin genel hukuki yasağı uygulamada etkisiz kılacaktır. Dolayısıyla, mevcut davada başvuran hala kötü muamele

iddiası bakımından Sözleşme'nin 3. maddesinin ihlalinin mağduru olduğunu iddia edebilirdi.

Sonuç: mağdur statüsü onanmıştır (oy birliğiyle).

Madde 3

(a) *Esas yönünden* – Devletin Sözleşme'nin 3. maddesinin ihlal edildiğini kabul ettiği ve yerel makamların ceza ve hukuk yargılamalarında verdikleri kararlar göz önünde bulundurulduğunda, Mahkeme başvuranın meydana gelen olaylara ilişkin iddialarının ispatlanmış olduğuna hükmetmiştir. Başvuran keyfi olarak tutulduğu sırada uzun bir süre boyunca nefret uyandırıcı bedensel ve psikolojik şiddet eylemlerine maruz kalmıştır. Polis memurları, çok savunmasız bir halde olan ve Rus diline hâkimiyeti sınırlı olan başvurana cinayeti itiraf ettirmek amacıyla ve kasıtlı olarak davranmışlardır. Dolayısıyla, başvuranın maruz kaldığı muamele işkence anlamına gelmiştir.

Sonuç: ihlal (oy birliğiyle).

(a) *Usul yönünden* – Davalı Devlet başvuranın inandırıcı kötü muamele iddiası hakkında etkin bir resmi soruşturmanın bulunmadığını kabul etmiştir. Soruşturmadan sorumlu makamın ancak kötü muamele iddiasının dikkatine sunulmasından beş ay sonra ceza davası açtığını kaydeden Mahkeme, Sözleşme'nin 3. maddesi kapsamında yasaklanan muamele konusunda inandırıcı iddiaların söz konusu olduğu hallerde bir "soruşturma öncesi tahkikatın" tek başına söz konusu hükmün koşullarından birini karşılayabilecek nitelikte olmadığını vurgulamıştır. Nitekim soruşturmadan sorumlu makamın polis gözaltısı sırasında ağır bir kötü muameleyle maruz kaldığı yönündeki inandırıcı

iddialara ilişkin bir ceza soruşturması açmayı reddetmiş olması, Devletin etkin soruşturma yürütme yükümlülüğüne riayet etmediğine işaret etmiştir. Ayrıca, her ne kadar hazırlık soruşturması sırasında toplanan delillerin hukuk mahkemesinin Devletin polis memurlarının eylemlerinden dolayı sorumluluğunu ortaya koyması ve başvurana tazminat ödenmesine hükmetmesi için yeterli olduğu değerlendirilmiş olsa da, soruşturma heyeti söz konusu delillerin kovuşturmanın başlatılması için yeterli olmadığını değerlendirmiştir. Bu bağlamda, dava dosyasında bulunan belgeler esasen soruşturmanın sonuçlarının, ilgili tüm unsurların derinlemesine, nesnel ve tarafsız bir analizine dayanmadığını göstermiştir. Bu değerlendirmeler ışığında Mahkeme, yerel makamların başvuranın polis gözetiminde kötü muameleye maruz kaldığı iddialarına ilişkin etkin bir soruşturma yürütmediği sonucuna varmıştır.

Sonuç: ihlal (oy birliğiyle).

Madde 41: Manevi tazminat olarak 20.000 avro ödenmesine hükmedilmiştir.

Mahkeme ayrıca, yerel yargılamalar sırasında başvurana ödenmesine hükmedilen tazminatın uygun ve yeterli telafi sağlamış olması nedeniyle başvuranın Sözleşme'nin 5. maddesi ihlalinin mağduru olduğunu iddia edemeyeceğine hükmetmiştir.

(Ayrıca bk. *Lyapin/Rusya*, 46956/09, 24 Temmuz 2014, [176 sayılı Bilgi Notu](#); *Gäfgen/Almanya* [BD], 22978/05, 1 Haziran 2010, [131 sayılı Bilgi Notu](#))

1 NO.LU PROTOKOL'ÜN 1. MADDESİ

Mal ve Mülk Dokunulmazlığına Saygı Gösterilmesi

Yeni getirilen uygunluk kriterleri nedeniyle maluliyet maaşının kesilmesi: *ihlal*

Bélané Nagy / Macaristan – 53080/13

10.2.2015 tarihli Karar [II. Bölüm]

Olaylar ve Olgular – Başvurana 2001 yılında maluliyet maaşı bağlanmış; ancak 2010 yılında başvuranın engellilik derecesinin farklı bir metodoloji kullanılarak tekrar değerlendirilmesi sonucunda daha düşük olduğunun anlaşılması üzerine 2010 yılında maaş kesilmiştir. Başvuran takip eden yıllarda daha fazla muayeneye tabi tutulmuş ve nihayetinde maaşı almaya hak kazanacak düzeyde engelli olduğu değerlendirilmiştir. Ancak; 2012 yılında yürürlüğe giren yeni mevzuatta sigortalılık süresiyle ilgili ek uygunluk kriterleri eklenmiştir. Başvuran söz konusu kriterleri taşımamıştır. Bunun sonucunda, her ne kadar aksi takdirde başvuranın engellilik derecesi kendisine yeni sistem uyarınca maluliyet maaşı verilmesini sağlayabilecek olsa da, başvuran tarafından yapılan başvurular reddedilmiştir.

Hukuksal Değerlendirme – 1 No.lu Protokol'ün 1. Maddesi: Başvuranın engellilik derecesinin ölçümündeki değişiklikler, başvuranın değişmeyen sağlık durumunda herhangi bir iyileşme olmasından değil; fakat sadece kullanılan metodolojideki peş peşe değişikliklerden kaynaklanmıştır. Maluliyet maaşı sistemi 2012 yılında, yeni uygunluk kriterleri içeren bir maaş sistemi ile değiştirilmiştir. Başvuranın maaş almasının uygun görülmemesinin nedeni gerekli engellilik derecesinin bulunmaması değil, yeni

kuralların gerektirdiği üzere yeterli sigorta süresinin bulunmaması olmuştur. Bu esas itibarıyla, başvuranın artık gerekli gün sayısını biriktirecek bir konumda olmaması nedeniyle imkânsızdı. Ancak çalıştığı süre boyunca başvuran kanunun gerektirdiği üzere sosyal güvenlik sistemine katkıda bulunmuştur. Bu da, Devletin başvurana beklenmedik bir durumun meydana gelmesi halinde engellilik bakımı sağlama konusundaki sosyal yardımlaşmaya dayalı yükümlülüğünü devreye sokmuştur. Mahkeme sosyal güvenlik planına yapılan zorunlu katkılar dolayısıyla kazanılan ödeneklerin “satın alınmış haklar” olarak görülmesinin mümkün olmadığı doğrultusundaki Anayasa Mahkemesi görüşünü onaylamıştır. Dolayısıyla maluliyet maaşı/ödenegi almak, iç hukuk uyarınca tanınan, yoksulluk yardımından faydalanma konusunda iddia edilebilir bir hak olup, Sözleşme’ye Ek 1 No.lu Protokol’ün 1. maddesi söz konusu hakka uygulanabilir olmuştur. Bir Sözleşmecî Devletin hakkın kazanıldığı tarihte yürürlükte olan mevzuatından kaynaklanan tanınmış meşru beklentinin ve şahsi menfaatlerin, yeni bir metodoloji uyarınca başvuranın engellilik durumunda esaslı bir değişiklik meydana gelmeksizin engellilik derecesinin önemli ölçüde düşürülmüş olması nedeniyle ortadan kalktığı değerlendirilemez. Bu bağlamda, başvuranın engellilik bakımı alma konusundaki devam eden ve tanınmış meşru beklentisinin varlığı, başvuranın engellilik derecesinin düzenli olarak yeniden incelenmiş olmasıyla ortaya konmuştur. Dolayısıyla başvuranın beklentisi, 2010 yılında maluliyet maaşı kesilmiş olmasına rağmen, meşru ve süregelen bir beklentisi bulunmuştur. Engellilik bakımı alma konusundaki meşru beklentinin

uygunluk kriterlerinin değiştirilmemesi hakkını doğurup doğurmadığı meselesine gelince Mahkeme, Dünya Sağlık Örgütü’nün İşlevsellik, Yetiitimi ve Sağlığın Uluslararası Sınıflandırılması’nda belirtilen temel etik ilkelerinin, tesis edilen hakları tanımamak veya kişilerin sosyal yardımlardan faydalanmaya yönelik meşru haklarını kısıtlamak amacıyla kullanılmaması gerektiğini kaydetmiştir. Ayrıca, hukukun üstünlüğüne saygı Devletlerin çalışma kapasitesi kanuni düzeyin altına düşen kişilere, plana yeterli katkıda bulunmuş olmaları koşuluyla, sosyal yardımlaşma temelinde belirli bir gelir sağlamasını gerektirmektedir.

Orantılılık konusuna gelince, her ne kadar Devletler engellilik bakımına erişimi düzenleme konusunda belirli bir takdir payına sahip olsa da, bu türden bir bakım bir kez verildikten sonra Devletler bu hakkı özünden yoksun bırakacak kadar ileri gidemez. Bu bağlamda Mahkeme, başvuranın makul ve orantılı bir kesintiye tabi tutulmak yerine engellilik bakımından tamamen mahrum bırakıldığını kaydetmiştir. Olayların bu gidişatı başvuranın maluliyet yardımlarına erişim koşulları üzerinde esaslı ve öngörülemez bir değişiklik anlamına gelmiştir. Dolayısıyla başvuran bu koşullar altında aşırı ve orantısız bir yük altına sokulmuştur.

Sonuç: ihlal (üç karşı dört oyla).

Madde 41: Maddi tazminat olarak 5.000 avro ve manevi tazminat olarak 5.000 avro ödenmesine hükmedilmiştir.

(Bk. [Engelli Bireyler ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi](#) hakkında Tematik Bilgi Notu)

BÜYÜK DAİRE’YE HAVALA

MADDE 43 § 2

Kaácsony ve Diğerleri / Macaristan – 42461/13

16.9.2014 tarihli Karar [II. Bölüm]

(Bk. yukarıda Madde 10, [sayfa 17](#)).

BÜYÜK DAİRE LEHİNE FERAGAT

MADDE 30

Jeronovičs / Letonya – 44898/10

[IV. Bölüm]

(Bk. yukarıda Madde 3, [sayfa 9](#))

Hotel Promotion Bureau s.r.l. ve RITA Sarda s.r.l. / İtalya – 34163/07

Falgest s.r.l. ve Gironda / İtalya – 19029/11

G.I.E.M. / İtalya – 1828/06

(Bk. yukarıda Madde 7 § 1, [sayfa 13](#))

MAHKEME'DEN HABERLER

CLIN RSS Beslemeye Üyelik

Mahkeme'nin web sitesi artık yeni belgeler sitede yayınlandığı anda haberdar olmanıza izin veren İçtihat Bilgi Notu RSS beslemeye üye olma imkânını sunmaktadır. Dolayısıyla, "Favorilerim" çubuğuna her tıkladığınızda, listenin üst kısmında yer alan ve en son yayımlanan Bilgi Notlarını içeren bir web sayfası açılacaktır.

Daha fazla bilgi için lütfen Mahkeme'nin internet sitesinde mevcut olan "[RSS Beslemelerine Nasıl Üye Olunur?](#)" rehberine başvurunuz (<www.echr.coe.int/RSS>).

İki Yeni HUDOC Veritabanının Açılışı (CPT ve ESC)

Şubat ayında iki yeni HUDOC arama motoru açılmıştır: [HUDOC CPT](#) (Avrupa İşkencenin ve İnsanlık Dışı veya Aşağılayıcı Ceza veya Muamelenin Önlenmesi Komitesi'yle ilgili aramalar için) ve [HUDOC ESC](#) (Avrupa Sosyal Şartı'yla ilgili aramalar için). Söz konusu siteler HUDOC ECHR ile aynı mimariye sahip olup, tutarlılık ve kullanım kolaylığı bakımından oldukça benzerdir ve pek çok aynı özellikler sunmaktadır.

Arama motorları aşağıdaki internet adreslerinde bulunmaktadır (İngilizce arayüz için):

<<http://hudoc.cpt.coe.int/eng>> (HUDOC CPT)

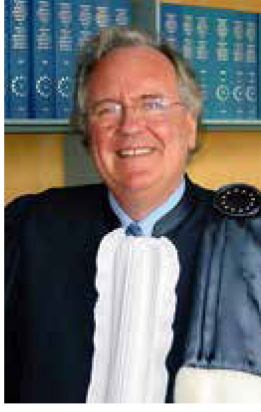
<<http://hudoc.esc.coe.int/eng>> (HUDOC ESC)

Michael O'Boyle'un Onuruna Seminer

9 yıl boyunca Mahkeme'nin Yazı İşleri Müdür Yardımcılığını yapan Michael O'Boyle 2015 yılının Şubat ayında görevden ayrılmıştır. Bir hürmet göstergesi olarak Mahkeme ve [Uluslararası İnsan Hakları Enstitüsü](#) 13 Şubat 2015 tarihinde Strazburg'da İnsan Hakları Binası'nda "Yaşam Hakkı: *McCann/Birleşik Krallık*'tan İtibaren Meydana Gelen 20 Yıllık Hukuki Gelişmeler" temalı bir seminer düzenlemiştir. Seminer tutanağı bu yıl içerisinde yayımlanacaktır.

Daha fazla bilgi Mahkeme'nin internet sitesinde mevcuttur

(<www.echr.coe.int> – The Court – Events).

Avrupa Münazara Meclisi Yarışması

Mahkeme 25 Şubat tarihinde, Avrupa Genç Hukukçular Derneği'nin (ELSA) Avrupa Konseyi'yle işbirliği yaparak düzenlediği ve İngilizce dilinde yapılan 3. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Münazara Meclisi Yarışması Büyük Finalini memnuniyetle karşılamıştır. Münazarayı, final turunda Essex Üniversitesi (Birleşik Krallık) takımını yenen Atina Ulusal ve Kapodistrian Üniversitesi (Yunanistan) öğrencileri kazanmıştır.

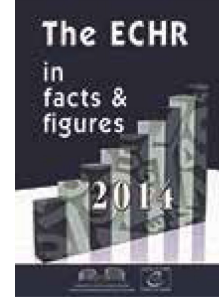
Daha fazla bilgi ELSA'nın internet sitesinde mevcuttur (<<http://elsa.org/>>).

GÜNCEL YAYINLAR

Mahkeme'ye İlişkin 2014 Yılı Kesin Verileri

Bu belge Mahkeme'nin 2014 yılında ele aldığı davalara, özellikle de verilen hükümlere, tespit edilen ihlallerin konularına, ihlallerin maddelere ve Devletlere göre istatistiklerini içermektedir. Belge Mahkeme'nin internet sitesinden indirilebilir (<www.echr.coe.int> – The Court).

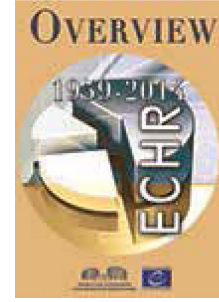
[Mahkeme'ye İlişkin 2014 Yılı Kesin Verileri](#) (ing)

Genel Bakış 1959-2014

Mahkeme'nin kuruluşundan itibaren faaliyetleri hakkında bir genel bakış sunan bu belge güncellenmiştir. Belge Mahkeme'nin internet sitesinden indirilebilir (<www.echr.coe.int> – The Court).

[Genel Bakış 1959-2014](#) (ing)

İçtihat Kılavuzları: Rusça Tercüme

Sözleşme'nin 6. maddesinin (adil yargılanma hakkı) medeni ve ceza bölümleri hakkındaki kılavuzlar, Kutafin Moskova Devlet Hukuk Üniversitesi'nin "Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne İlişkin Rusça Yıllık" projesi çerçevesinde Rus diline tercüme edilmiştir. Söz konusu tercüme Mahkeme'nin internet sitesinde mevcuttur (<www.echr.coe.int> – Case-Law).

[Руководство по статье 6 Конвенции \(гражданско-правовой аспект\)](#) (rus)

[Руководство по статье 6 Конвенции \(уголовно-правовой аспект\)](#) (rus)

İltica, Sınırlar ve Göçe İlişkin Avrupa Hukukuna Dair Elkitabı: Portekizce Tercümeleler

Mahkeme ve Avrupa Birliği Temel Haklar Ajansı tarafından müşterek olarak yayımlanan bu Elkitabının Portekizce tercümesi artık mevcut olup, Mahkeme'nin web sitesinden indirilebilir (www.echr.coe.int – Publications).

[Manual de legislação europeia sobre asilo,
fronteiras e imigração \(por\)](#)